

گفت‌وگوی «وطن امروز» با دکتر جواد منصوری، سفیر پیشین ایران در چین درباره عدم استفاده از ظرفیت‌های اقتصادی و سیاسی همسایگان

دولت به آسیای اعتبار است

گروه سیاسی: چند ماه است که ایران در ۲ کشور بزرگ و راهبردی چین و هند سفیر ندارد. درباره چرایی این موضوع، ظرفیت‌های اقتصادی چین برای بالابردن تراز تجاری ۲ کشور، نقش ساختار جدید وزارت امور خارجه برای پیگیری دیپلماسی اقتصادی و همچنین جایگاه چین در راهبرد «نگاه به شرق» جمهوری اسلامی با دکتر جواد منصوری، سفیر سابق ایران در یکن گفت‌وگو کرده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

***

چند ماه است ایران در ۲ کشور چین و هند سفیر ندارد؛ علت این موضوع را چه می‌دانید؟
 به‌رغم گذشت ۴ دهه از انقلاب اسلامی، متأسفانه وزارت امور خارجه هنوز نتوانسته یک سیستم دقیق برای جلب‌جایی سفرا تهیه و تنظیم کند. علتش هم این است که تنها وزارت امور خارجه در این باره تصمیم‌گیرنده نیست و دستگاه‌های دیگری هم در این زمینه نقش دارند، لذا انتخاب و اعزام سفیر معمولاً با یک فرآیند خیلی طولانی انجام می‌شود. علت اینکه در حال حاضر در کشورهایی چون هند و چین سفیر نداریم همین موضوع است. در گذشته هم موارد زیادی بوده که برای یک مدت طولانی، سفارت ما در یک کشور سفیر نداشته است.

در همین کشور چین در مقطعی ما ۱۶ ماه سفیر نداشتیم. علت این است که حکم سفارت برای یک شخص را علاوه بر وزارت امور خارجه، ریاست جمهوری، وزارت اطلاعات و... هم باید بررسی و در آن تامل کنند. نکته دیگر این است که به دلیل اهمیت این دو نمایندگی، براجتی نمی‌توان برای آن سفیر انتخاب کرد.

اینکه در گذشته هم در برخی کشورها سفیر نداشتیم شاید توجیه پذیر باشد اما عمده انتقاد کارشناسان و برخی نمایندگان این است که با توجه به شرایط جنگ اقتصادی آمریکا علیه ایران که توسط مسؤولان دولتی ما هم به آن اشاره شده، نداشتن سفیر در این دو کشور راهبردی قابل قبول نیست. از طرف دیگر تاریخ پایان ماموریت سفرا مشخص است و دولت می‌توانست با توجه به تهدیدات اخیر آمریکا چاره‌اندیشی کند. در این باره چه نظری دارید؟

متأسفانه وزارت امور خارجه هنوز نتوانسته است سیستمی را طراحی کند که این کار براجتی در زمان مناسب خودش انجام شود.

عمده مرادفات ایران و چین در حوزه نفتی است. با توجه به سابقه فعالیت‌تان در این کشور، بفرمایید غیر از این حوزه، ما در چه بخش‌های دیگری می‌توانیم تعاملات اقتصادی‌مان با چین را گسترش دهیم. در بسیاری از بخش‌ها زمینه همکاری گسترده ایران و چین وجود دارد اما این

مشروط به این است که دولت به طور جدی به دنبال این هدف باشد و قضیه را پیگیری کند. اگر این پیگیری نباشد، طبیعتاً هم پیش نخواهد رفت و بسترهای تعامل ۲ کشور شکوفا نخواهد شد. چنانچه دولت پیگیری این هدف نباشد، جنس تعاملات فقط به نفت محدود خواهد شد و می‌دانید که تعاملات نفتی ایران و چین هم صرفاً به خاطر این است که آنها به نفت ما نیاز دارند و می‌خرند و ما در این باره کار ویژه‌ای نکرده‌ایم.

به صورت مصداقی بفرمایید در صورت ورود جدی و پیگیرانه دولت، چه ظرفیت‌های اقتصادی غیر از حوزه نفتی میان ایران و چین وجود دارد؟

ما در بخش صنایع سبک و متوسط می‌توانیم با کمک چین کارهای بسیار بزرگی را به نتیجه برسانیم. همچنین در بخش کشاورزی، چین قطعاً می‌تواند کمک‌های فوق‌العاده بالارزشی را ارائه دهد. در حوزه نیروی انسانی و تربیت نیرو برای

حوزه فنی و حرفه‌ای چینی‌ها تجربه خیلی خوبی در این قضیه دارند، زمینه تعامل فراهم است. خلاصه اینکه زمینه‌های کار و تعامل بسیار زیاد و در حد فوق‌العاده است اما بالاخره باید برای تحقق اینها اراده‌ای باشد تا این اهداف محقق شود.

به دنبال تضاد ایجاد شده اخیر میان آمریکا و چین در مسائل اقتصادی، چه فرصت‌هایی برای ایران به وجود می‌آید؟

قطعاً ما در این موقعیت در صورتی که مهارت‌های دیپلماتیک به کار گرفته شود، می‌توانیم استفاده‌های زیادی ببریم. حداقل قضیه این است که ما می‌توانیم روابط اقتصادی خود با چین را ارتقا دهیم، بتوانیم به همکاری‌ها در زمینه‌های جدیدی برسیم، منتها باز هم تاکید می‌کنم که لازمه تحقق این مهم، همت و جدیت و پیگیری دولت است.

رهبر انقلاب بهمن‌ماه سال گذشته فرمودند: «در سیاست خارجی، ترجیح شرق بر غرب، ترجیح همسایه بر دور، ترجیح ملتها و کشورهای می‌بند، بنابراین طبیعتاً نگاه به شرق را در دستور کار قرار نمی‌دهد و در سایه همین بی‌توجهی بسیاری از منافع که در سایه نگاه به شرق می‌تواند برای کشور به دست آید، منتفی می‌شود»

متأسفانه دولت فعلی حل همه مسائل خودش را از طریق اروپا و آمریکا می‌بیند، بنابراین طبیعتاً نگاه به شرق را در دستور کار قرار نمی‌دهد و در سایه همین بی‌توجهی بسیاری از منافع که در سایه نگاه به شرق می‌تواند برای کشور به دست آید، منتفی می‌شود

حل همه مسائل خودش را از طریق اروپا و آمریکا می‌بیند، بنابراین طبیعتاً نگاه به شرق را در دستور کار قرار نمی‌دهد و در سایه همین بی‌توجهی بسیاری از منافع که در سایه نگاه به شرق می‌تواند برای کشور به دست آید، منتفی می‌شود. به طور کلی نگاه به شرق یعنی دولت ما در رابطه با کشورهای آسیایی جدی و پیگیر باشد و مسؤولانی را بگمارد که دنبال تحقق این سیاست‌ها بروند. وقتی شما این پیگیری را در مسؤولان نمی‌بینید طبیعتاً است که اتفاقی هم نمی‌افتد. الان آسیای میانه، جنوب آسیا، شرق آسیا و بسیاری از مناطق دیگر هستند که در حوزه شرق تعریف می‌شوند اما عملاً تحرکی از دولت برای توسعه رابطه با کشورهای این حوزه مشاهده نمی‌شود.

در دوره تحریم‌های سال‌های ۹۰ و ۹۱ چین از جمله کشورهایی بود که در کنار ایران ایستاد. مقام معظم رهبری نیز در دیدار ۳ سال قبل رئیس‌جمهوری

چین با ایشان تاکید داشتند که «جمهوری اسلامی ایران هیچ‌گاه همکاری‌های چین در دوران تحریم را فراموش نخواهد کرد». با توجه به در پیش بودن تحریم‌های جدید آمریکا از ماه نوامبر، چین دوباره می‌تواند همین نقش را ایفا کند؟

کارهای بسیار زیادی در این حوزه می‌توان انجام داد اما این وسط یک نکته بسیار مهمی وجود دارد و آن اینکه دولت چین از سال ۹۴ همچنان به طور جدی به دنبال سفر رئیس‌جمهور ایران به چین است که باید در پاسخ به سفر رئیس‌جمهور چین به تهران انجام می‌شد. متأسفانه در این چند سال هیچ برنامه‌ای برای تحقق این سفر نبوده است. خود این مساله یک سوال بسیار بزرگ است.

مشابه همین نقد را برخی کارشناسان درباره عدم

سفر رئیس‌جمهور سابق و فعلی ایران به سوریه داشتند.

کاملاً درست است. آقای روحانی حتی به عراق هم سفر نکرد. این رفتارها مهم است و پیام‌های خاص خودش را دارد.

یکی از انتقاداتی که به وزارت امور خارجه درباره پیگیری دیپلماسی اقتصادی مطرح است، تغییر ساختار این مجموعه و عدم کارآمدی آن است. نظر شما در این باره چیست؟

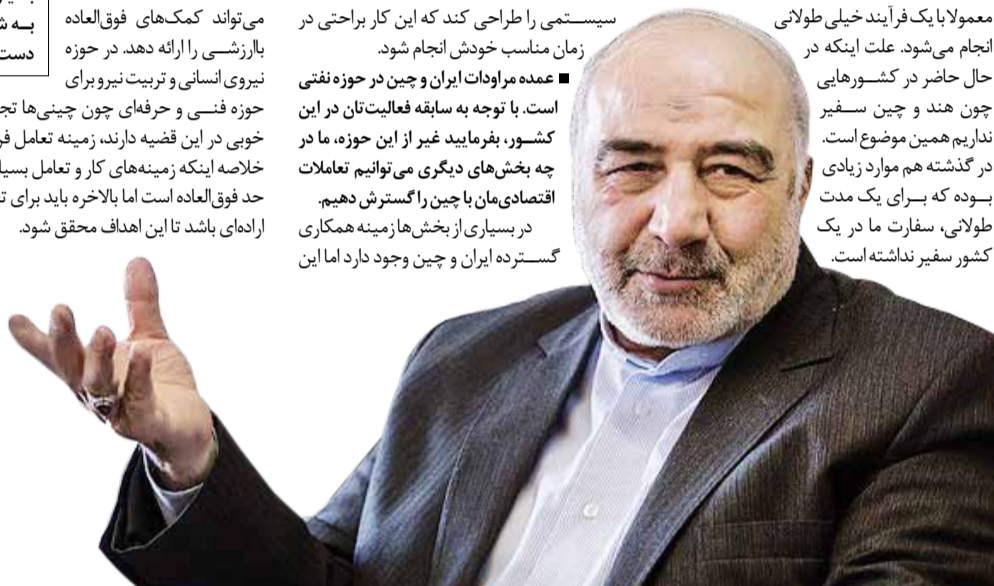
با توجه به اینکه بنده در وزارت امور خارجه فعال نیستم اطلاع دقیقی در این باره ندارم اما تا جایی که اطلاع دارم به نظر نمی‌رسد که این تشکیلات و تغییر ساختار وزارت امور خارجه کارآمدی لازم را داشته باشد.

پروژه انتخاب سفیر کاری بسیار زمانبر و طولانی است

که یک سفارتخانه از کارشناسان و متخصصانی در حوزه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و... تشکیل شده است و همه آنها مشغول فعالیتند. بهرام قاسمی با بیان اینکه انتخاب سفرا در همه کشورهای جهان از یک مدل و روند مشخصی تبعیت می‌کند، تصریح کرد: انتخاب سفیر به

بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان ۲ روز پیش در گفت‌وگو با فارس، درباره روند انتصاب سفرای جدید جمهوری اسلامی ایران در هند و چین اعلام کرد که سفرای جدید برای سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران در یکن و دهلی‌نو تعیین شده‌اند.

وی با بیان اینکه سفرا برای این ۲ سفارتخانه تعیین شده‌اند، اظهار داشت: این افراد در حال طی کردن پروتکل‌های متعارف برای اعزام هستند و فکر می‌کنم بزودی بتوانند وظایف خود را در سمت جدیدشان در یکن و دهلی‌نو آغاز کنند. سخنگوی دستگاه دیپلماسی هیچ اشاره‌ای به اسامی افراد مدنظر برای تصدی این ۲ سفارتخانه نکرد و افزود: بعد از طی مراحل و پروسه‌های لازم اعم از دریافت آگرمات و استوارنامه و... درباره این ۲ نفر اطلاع‌رسانی انجام خواهد شد. سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان پیش‌تر نیز در گفت‌وگویی تاکید کرده بود: برخی تصور می‌کنند نبود سفیر در کوتاه مدت در یک سفارتخانه به معنای تعطیلی کامل آن سفارتخانه است، در حالی

نذرونه

بستر جمع آوری نذورات مردمی

کمک به پذیرایی از زائران اربعین حسینی

از طریق سایت www.nazroone.ir

جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۰۲۱ - ۷۷۶۸۰۰۹۱

داخلی ۱۳ | تماس حاصل فرمایید.

چهارمین جشنواره ملی دریای پرشرفت

رویداد استارت‌آپی

اپلیکیشن‌های دریایی

اهدای جایزه به برگزیدگان

Startup event
Marine applications

مهلت ثبت نام تا ۱۹ مهرماه
irandarya.com
Startup-Demo.ir

برای ثبت نام و کسب اطلاعات بیشتر با شماره‌های زیر تماس حاصل فرمایید
۷۶۲۵۱۲۲۴ ۶۶۰۲۸۹۶۳-۵